

A vt cordis calorem moderetur, nam vt ille hoc statuit, ita modum docere non potest, quo id fiat, si n. oportuit partem aliam fieri, facto iam corde calido, quæ diuersam naturam, & sedem obtineat, & hac ratione cordis calor temperatur, vrgent profectò hanc opinionem Galeni argumenta, quæ habentur libro octauo de vsu partium, nam quum tactus noster calidus semper inueniat cerebrum, quam ambiem nos aerem, quo pacto poterit cor ab eo refrigerari? aut quur non sufficiet aer ipse? qui abundè suppetit cordi, per respirationem attractus, & emissus, ad hunc n. vsu respirationem comparatam testatur Aristoteles, quæ quum sufficere animalibus agnoscat, nullo alio refrigerio cor opus habet. At si arbitratur non satis a solo aere cor refrigerari, sed indigere præterea viscere aliquo, certè cerebrum nequit hunc vsu præstare, propterea quod longè inter se distant hæ partes, & propter longam distantiam, & intermedia plurima membra, densa, & solida, refrigeratio transmitti nequit. Ac non minus profectò pedibus hanc vim concedere oportet: illis enim refrigeratis, aut excalectis, singula membra protinus concipiunt calorem, & frigus: cerebro autem excalecto, aut refrigerato, nequaquam pari vi, aut celeritate id contingit: adeo vt si pars aliqua ponenda sit in corpore, quæ temperet calorem cordis, id pedibus potius, quam cerebro sit concedendum: præsertim quòd ab illis ad cor facile ascendere possit vapor aliquis frigidus, qui vim refrigerandi secum afferat: à cerebro verò nihil huiusmodi descendere potest: repugnante nimirum spiritus, vaporisque natura: quæ superiora petere, nequaquam verò descendere est apta. Verum si pedes dicamus factos esse ad cordis refrigerium, iam Aristoteles sua principia non seruat, vt qui statuat naturam, partem vnã alia temperare, nec plures ad eundem vsu requiri: quòd quidem principium in eo etiam euertit, quòd antea cerebrum factum esse dixerit ad spinalis medullæ temperamentum. Ad hæc si cerebrum non coniungitur cum corde, nec pars est continua, nec excrementum, sed sui generis (vt ait ille) res quædam, qua ratione (quæso) potest temperiem afferre cordi? ponit enim huiusmodi temperantiam, & moderantiam per connexionem, & continuitatem contrariam partium fieri: igitur cerebrum nec cordi, nec alijs partibus refrigerium præbere poterit: quia eo authore, nullam habet cum alijs membris connexionem: cur item inquit Galenus cerebrum cordi refrigerando satis esse potest? cor autem non multo magis cerebrum supra se positum potest excalectere, quum calor omnis feratur in sublime: aut si cor potest refrigerare, non multo magis sensoria ipsa, multo viciniora & per multos, magnosque neruos coniuncta non stupefaciet. An non etiam neruorum à cerebro exortus, ventriculi, & cavitates, duæ meninges, conarion, pyelus, choana, corpus psalloeides, epiphysis vermiformis, communes inter se canales, conformationis varietas, productiones in spinalem medullam, neruorum exortus non in sensuum modo instrumenta, sed etiam in fauces, ac larynga in stomachum ac ventriculum, in viscera, & intestina omnia, in omnes denique faciei partes, refellunt eluduntque Aristotelis opinionem: si enim solius refrigerationis gratia exitisset cerebrum, illud veluti spongiam quandam informem esse oportebat, frustra que natura in illius artificiosa constructione laborasset. Nec verò ad hunc vsu cerebri, facta sunt ea, quæ in capite reperiri scribit. Quædam enim illorum ob aliam vtilitatem agnoscentur facta esse, alia verò aliter habent, quam agnouerit ille: nam caput ideo carnem paucam obtinet, ne ob grauitatem difficile sustineatur à ceruice, impediaturque erigi, circumuolui, & denique varijs motibus agitari. Venas autem non habet solum frequentes, & tenues, sed etiam magnas cerebri: quòd cum nutrirì debeat, sibi simili alimento, necesse est, vt quum ipsum terrenum sit, & aqueum, crassaque substantiæ, simili sanguine alatur: vt mirum quoque sit Aristotelem dicere, tenuem & sincerum sanguinem in venis cerebri contineri: quandoquidem præter hoc argumentum, quòd sumitur ex nutritionis ratione, doceat sensus, pituitosum humorem esse, quem venæ illæ continent: caret quidem sanguine cerebrum, frigidaque est pars, attamen tactu frigidum non sentitur, vt id antea quoque ostendimus. At verò si animalia, quæ plurimum habent cerebrum, cor habent calidissimum, & è contra, homini non accideret inter omnia animalia plurimum cerebri habere: quippe cum leo, taurus, cor, & pulmones longè calidiores obtineant, vt ostendunt illorum actiones, & passionis cordis, quæ non nisi cum vehementissimo calore consistere valent. Quòd si aliquis digitum immittat in cor hominis, & leonis adhuc viuientis, facile, vter calidior sit, intelligere poterit. Nec ostendere quidem potest fœminam minus habere cerebri, quàm masculum, & pauciores suturas in ossibus capitis: latiores quidem habet mas, at plures non habet, vt Anatome docet. Ac mihi quidem videtur Aristoteles hominem sua ratione, & ingenio potius constituisse, quàm vidisse vnquam qualis sit à natura factus: sequebatur enim ille caloris rationem, quæ plura excrementa in masculo gignit quàm in fœmina, & propterea suturas ossium capitis, quæ ad illorum distensionem sunt comparatæ, plures necessario fieri oportere arbitratus est: quasi huic inæqualitati caloris, & excrementorum, natura nequeat mederi, per paulo latiores vias. Quur enim ita duas vesicas ad recipiendam bilem masculis non dedit natura, vnã fœminis: quum plus bilis ille, minus hæc gignat. Illud verò mirum est, quòd scribit, & ab omnibus Peripateticis receptum video, hominem ideo erectum incedere, quòd multum caloris habeat: quasi structuræ corporis comparate ad rectum incesum, id totum potius tribuendum non sit: nam si id faceret caloris vis, leoni imprimis